

Ῥηγόπουλος καὶ ὁ Ῥάλλης τὸ κατέπιον χωρὶς καθόλου νὰ καῶσιν, ἐψήφισεν εἰς πρώτην ἀνάγνωσιν τὴν προσθήκην ἀρθρου εἰς τὸν κανονισμόν τῆς Βουλῆς περὶ τοῦ ἐφόρου τῆς βιβλιοθήκης τῆς καὶ ἦτον αὕτη ἡ πρώτη νομοθετικὴ πράξις τῆς, ὁ **μάρτης** τῆς, πράξις καλὴ καὶ ἀρχὴ καλὴ.

Νάτος.

ΩΔΕΙΟΝ.

Εἶμαι ἐκ τῶν ὀλίγων ἐκείνων παρ' ἡμῖν, οἵτινες ἀληθῆ τρέφουσιν ἔρωτα πρὸς τὴν μουσικὴν, διότι οἱ πλεῖστοι ἀγαπῶσιν αὐτὴν, ἀλλὰ τὴν ἀγαπῶσι μᾶλλον, ἵνα μὴ λογιζῶνται ἄμουσοι ἢ ἀνίκανοι νὰ τὴν κατανοήσωσι. Δύω περιπαθεῖς μουσικοὶ τόνοι ἐγείρουσιν ἐν ἐμοὶ τὸσον ἐνθουσιασμόν, συγκινοῦσι τὸσον τὴν ψυχὴν μου, ὅσον οὐδὲ οἱ ὠραιότεροι τῶν ὀφθαλμῶν, ὅσον οὐδὲ οἱ φλογερώτεροι ποιητικοὶ στίχοι, οὐδὲ οἱ γλαφυρώτεροι πίνακες ζωγράφου.

Καὶ διὰ τοῦτο ὅπου ἐν τῇ πτωχῇ ἐν Μούσαις πόλει ἡμῶν παρουσιάζεται ποτε εὐκαιρία μουσικῆς ἀπολαύσεως, τρέχω ἐκ τῶν πρώτων καὶ διὰ τοῦτο πολλάκις ἐνησχολήθην μὲ τὸ Ὠδεῖον καὶ διὰ τοῦτο πολλάκις ἴσως θὰ ἐνασχοληθῶ.

Μετὰ μεσημβρίαν τῆς παρελθούσης Κυριακῆς ἐδόθη ὑπὸ τῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν τοῦ Ὠδείου, ἐν εἰδει ἐξαμήνων ἐξετάσεων, συναυλία ὀργανικὴ καὶ φωνητικὴ. Βεβαίως δὲν πρέπει ν' ἀποδίδῃ τις μεγάλην σημα-

τέτοιαις περιστάσεσι νὰ βγαίῃ κανεὶς ἔξω νὰ πιάνετε τῆς πόρταις. Ὅριστε τώρα. Ποιὸς θὰ πληρώσῃ ὅλα αὐτὰ τὰ κανόνια...

Καὶ ἀπήντων ἐκεῖνοι:

— Τί νὰ σοῦ κάμωμε μετῆ; Δὲν ἀκούς; ἔρχεται διαδήλωσις!

— Διαδήλωσις; Σκυλιὰ, τὰ τραπέζα, τὰς καρέκλας, τρέξετε, θὰ μᾶς τὰ σηκώσουν ὅλα.

Ἐν τούτοις ἡ ἐρχομένη διαδήλωσις εἶχε φθάσει πρὸ τοῦ καφεψείου.

Ἦγούντο αὐτῆς, ὡς σύνθητες, οἱ μάγκες τοῦ Ὁρολογίου καὶ οἱ λουστροὶ τῶν Χαυτείων, τούτων δὲ εἶποντο οἱ Πλακιδῶτες καὶ οἱ Ψυριῶτες ἀναμιξ μετὰ κλητῆρων, τοῦθ' ὅπερ ὑπεδήλου, ὅτι ἡ διαδήλωσις εἶχεν ἐπίσημον χαρακτῆρα.

Ἦτο, ὡς ἔλεγον τότε, τεχνικὴ, τῇ ὑποδαυλίσει τῆς κυβερνήσεως, ὅπως ἐκκαύσῃ τὸ ἐθνικὸν αἶσθημα, ἐφ' ᾧ μετὰ τῶν ζητωκραυγῶν ἠκούοντο καὶ αἱ προτρεπτικαὶ φωναὶ τῶν κλητῆρων. — Φωνὴ παιδιὰ δυνατὰ, ὅσο πέρνει!

— Ζήτω ὁ πόλεμος, ζήτωω!

— Στὸ παλάτι, ἐμπρὸς στὸ παλάτι!

— Ὅχι, ἀπ' ἐδῶ, στὴν ἀγγλικὴ πρεσβεΐα!

— Στοῦ πρωθυπουργοῦ!

— Λόγο, λόγο!

(ἀκολουθεῖ).

σίαν εἰς τὴν ἐν τοιαύταις στιγμαῖς ἐπιδεικνυμένην πρόοδον διότι πρὸ πολλῶν δεκάδων ἡμερῶν ἴσως ἔρχεται ἡ ἐν τοῖς ἐκτελουμένοις τεμαχίοις ἀσκήσις, ἀλλ' ὅπως δῆποτε δύναται νὰ διαγνώσῃ ὅποια τις ἐργασία γίνεται ἐν τῷ ἰδρύματι αὐτῷ.

Ἀπὸ τοῦ μικροσκοπικοῦ υἱοῦ τοῦ κ. Βολονίγη μέχρι τῆς κατὰ τε πλάτος καὶ μήκος μεγάλης δ. Ἰωαννίδου, πάντες καὶ πᾶσαι εὐηρέστησαν.

Ἦγειτο ἡ τὴν μορφήν ἀτυχῆς κ. Βέσσελ, τῆς ὁποίας εἶναι γνωστὴ πλέον ἡ ἐκτακτος μουσικὴ ἐπίδοσις. Ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθην νὰ ἐνοήσω τί ἠθελεν αὐτῇ, λαβοῦσα πρὸ ἐτῶν ἤδη τὸ μουσικὸν τῆς δίπλωμα, μέσω τῶν μαθητευομένων τοῦ Ὠδείου. Φαίνεται, ὅτι ὑπάρχει καὶ τάξις ἐπιτίμων μαθητῶν! Ἐψαλλε μὲ πολλὴν τέχνην καὶ συγκινήσιν ἄσμα θούριον γαλλιστί. Ἡ ἀντίζηλος αὐτῆς τὴν φωνὴν, ἡ ὁποία μέλλει ἴσως νὰ διαμφισβητήσῃ αὐτῇ τὰ πρωτεῖα, Κλεοπάτρα ἢ Χαρίκλεια, δὲν ἐνθυμοῦμαι καλῶς, Ἰωαννίδου, ἐπέδειξε πολὺ θάρρος καὶ φαίνεται, ὅτι ἔχει ζῆλον μέγαν, δυνάμενον κατὶ καλὸν νὰ συνεισφέρῃ εἰς τὸν στενὸν τῶν καλλιτεχνῶν μας κύκλον, ὑποστηριζόμενος ὑπὸ τῶν δυναμένων. Ἐψαλλεν ἰταλιστί περιπαθῆ romance τὸ "Oreiron, τὸσον ἐπιτυχῶς, ὥστε πολλὰ περὶ αὐτῆς ὄνειρα ἠδύνατό τις νὰ πλάσῃ.

Ὁ χαριέστατος υἱὸς τοῦ κ. Στεφάνου ὅσον εὐειδῆς τὴν ὄψιν, τὸσον περιπαθῆς καὶ ἀκριβῆς βιολογίστας, κατεχειροκροτήθη, καὶ ἰδίως ἀπὸ τὰ πολλὰ καὶ εὐμορφα ἐκεῖ κορίτσια, δὲν ἀναλαμβάνω ὅμως τὴν εὐθύνην νὰ εἶπω διὰ ποῖαν ἐκ τῶν δύο τοῦ ἰδιοτήτων.

Περὶ μύσχων καὶ ἀρνίων μὴ ἔχων καμμίαν ἐντύπωσιν εἰς τὴν μνήμην μου, τελειῶνω συντομώτατα εἰς τὴν μικρὰν, χαρίεσσαν Βλαχάνην, τῆς ὁποίας ἡ φωνὴ ἐξέρχεται καθαρὰ, ἀπρόσκοπτος καὶ γλυκυτάτη.

Ἐκ τοῦ ὄλου ἔμεινα εὐχαριστημένος, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ ὄλου πάλιν ἠννόησα ὅτι ἐπιπολαιότης ἄκρα διέπει τὰ τῆς διευθύνσεως. Ἄλλοτε ὅμως περὶ τούτου.

Υ. Γ. Εἰς τὸν γλυκὺν νέον τὸν μανθάνοντα τὸ βιολογιστὴν, συνιστῶ ν' ἀφίῃ τὰ αὐτὰ, τὴν μύτην καὶ τὰ φρύδια τοῦ ἡσυχά ὅταν παίζῃ, διότι ἀντὶ νὰ φαίνεται, ὅτι συγκινεῖται ἀπὸ τὴν μουσικὴν, ὅπερ θέλει νὰ κατορθώσῃ, φαίνεται, ὅτι δὲν ἔννοεῖ τὰ γέλοια, τὰ ὅποια γυνοῦν αἱ προσωποκινήσεις τοῦ αὐταί.

Μάρτος.

ΤΟ «ΜΗ ΧΑΝΕΣΑΙ» ΕΝ ΛΟΝΔΙΝῶ

Λονδίνον, 2 Μαρτίου 1882.

Palace ob Westminster.

House of Commons.

Ὁ Ἄγγλος ἔχει τὰ ἐλαττώματά του καὶ τὰς ἰδιοτροπίας του. Ὁρεῖλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι εἶναι παράδοξος εἰς τὸν κοινωνικὸν του βίον, εἰς τὰς θεμελιώδεις ἰδέας του, εἰς τοὺς τρόπους τοῦ ἐν γένει. Εἶναι ἀληθές ὅτι ὁ παγερός ὀργανισμὸς του εἶναι ἀρκετὰ καλὸς βράχος

ὅπως ἀποκρούσῃ τὰ κύματα τῆς εὐαισθησίας. Καί εἶναι ἀληθές ὅτι ἡ φαντασία του δὲν εἶναι τόσο πολὺ ἀνεπτυγμένη, καὶ ἡ καρδιά του δὲν εἶναι ἀρκούντως λεπτή, ὅπως τῷ ἐπιτρέψωσι τὴν λαμπρὰν καὶ αἰσθηματικὴν κοινωνικότητα, ἣτις ἀποτελεῖ τὸ μέγιστον θέλητρον τοῦ λοιποῦ Εὐρωπαϊκοῦ βίου, καὶ ἰδίως τοῦ Παρισίου. Ἄλλ' ἂν ἔχη τοιαῦτα κοινωνικὰ ἐλαττώματα, κατέχει ὅμως καὶ τὸ μυστήριον διαφόρων ὑψηλῶν ἀρετῶν, αἵτινες, ἀκατανόητοι οὖσαι, ὡς ὁ περιέργος χαρακτήρ του, καθίστανται ἀποκλειστικὸν μονοπώλιον τοῦ ἰδιαίχοντος Ἐθνικοῦ του. Καὶ μία τῶν ἀρετῶν τούτων, ἡ ὑψίστη, ἔχει ἄμεσον σχέσιν πρὸς τὴν γενικὴν πορείαν τοῦ λαοῦ καὶ συνίσταται εἰς τὴν κραταιότητα, τὴν κανονικότητα, τὴν ἀξιοπρέπειαν, τὸν ρυθμὸν, καὶ τὴν ἐντέλειαν τοῦ πολιτεύματός του.

*
**

Ὁ πολίτης τῆς Μεγάλῃς Βρεταννίας ἐν τῷ κοινοβουλευτικῷ του βίῳ, καθίσταται ἥρωας, ἢ μᾶλλον ὑπεράνθρωπος. Φαίνεται ὅτι ἐπλάσθη διὰ τὸ Σύνταγμα, καὶ ὅτι τὸ Σύνταγμα ἐπλάσθη δι' αὐτόν. Τὸ τελευταῖον τοῦτο παρίσταται ἐν τῷ χαρακτήρῳ του τόσο ἀρμονικόν, ὥστε δύναται τις νὰ νομίσῃ ὅτι εἶναι νέα ἐπιδερμὶς, δοθεῖσα εἰς τὸν παράδοξον τοῦτον ὀργανισμόν ὑπὸ τῆς φύσεως, ὅπως σκιάζῃ τὴν ὑπαρξίν του, καὶ ὅπως καλύπτῃ τὰς ἀτελείας του. Ἐὰν ἐξετάσῃ τις ὑπὸ τὴν πολιτικὴν ἔποψιν τὸν Ἄγγλον, βλέπει τὸν ἄνθρωπον ἐν αὐτῷ ἐξαφανιζόμενον, καὶ δὲν θεωρεῖ ἢ δύο μεγάλας τάξεις αὐτοκινήτων μηχανῶν, ὧν ἡ μία ἀποτελεῖ τοὺς ἐκλογεῖς, καὶ ἡ ἑτέρα τοὺς ἐκλεγόμενους. Καὶ αἱ μηχαναὶ αὗται συνδυάζουσι τὰς κινήσεις, καὶ τὰς στροφάς των, ὅπως παράγωσι τὸ μέγα καὶ πολύτιμον προϊόν ὅπερ καλεῖται Σύνταγμα. Ὁ Ἄγγλος ἐν τῷ πολιτεύματί του εἶναι μέγας, διότι ἔλυσεν δι' ὀλίγων σελίδων χάρτου τὸ μεγαλύτερον αἰνίγμα ὅπερ ἐπὶ αἰῶνας ἐβασάνιζε τὰ διασημότερα πνεύματα τοῦ ἀρχαίου κόσμου, καὶ οὕτω διὰ τῆς Magna Carta, κατώρρωσε νὰ συνδυάσῃ ἐν ρυθμῷ δύο ἀντικειμένας κοινωνικὰς βάσεις. Τὴν ἰσότητα, καὶ τὴν ἰεραρχίαν. Καὶ εἶναι μεγαλύτερος ἔτι, διότι οὐ μόνον ἐπλασε, καὶ ἐπέβαλεν εἰς ἑαυτὸν τὸν θεμελιώδη του κανόνα, ἀλλὰ καὶ διότι ἐσεβάσθη ἀείποτε αὐτόν, καὶ ἀπὸ δύο καὶ πλέον αἰῶνων ὁ πολιτικός του βίος, οὔτε κατὰ κεραίαν ἀπεσκίρτησεν ἐξ αὐτοῦ, ἐν ᾧ τὰ λοιπὰ ἔθνη, καθ' ἑκάστην σχεδὸν δεκαετηρίδα ἐπέφερον καὶ ἐπιφέρουν ἀποτόμους μεταβολάς. Πλὴν τὸ Σύνταγμα, ὡς καὶ ἡ ὀμίχλη, ἐν τῇ ἐντελείᾳ του, καθίσταται ἰδιαίχον προϊόν τῆς Βρεττανικῆς χώρας, καὶ τολμῶ νὰ εἶπω, ὅτι ὅταν τις ἀντιληφθῇ ἐνταῦθα τῆς κανονικῆς καὶ ὑψηλῆς λειτουργίας τοῦ ἀγγλικοῦ πολιτεύματος, θ' ἀναγκασθῇ ν' ὁμολογήσῃ, ὅτι ὅπουδ' ἦποτε καὶ ἐὰν μετεκλιματίσθῃ τοῦτο ἐμαράνθη, καὶ ὅτι εἰς ὅλα τὰ λοιπὰ μέρη τῆς Εὐρώπης, τὸ Σύνταγμα εἶναι ἀπλῆ παρωδία, καὶ τ' ἀποτελοῦντα αὐτὸ στοιχεῖα ἀνεπιτυχῆ νευρόσπαστα.

*
**

Ἰπὸ τῶν λαμπρῶν τούτων ἐντυπώσεων προκατελιγμένος, αἵτινες ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν, καὶ ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἐπετείνοντο, ἐν τῷ πνεύματί μου, ἀνέμενον πάντοτε μετ' εἰδους τινος ἀγωνίας, τὴν εὐκαιρίαν τοῦ νὰ εὐρεθῶ πρόσωπον πρὸς πρόσωπον πρὸς τὴν λειτουργίαν τοῦ μεγάλου ἐκείνου πολιτικοῦ μηχανισμοῦ, καὶ νὰ εἰ-

σέλω εἰς τὴν κυρίαν ἐστίαν τῆς ἐνεργείας του, ὅπως δυναθῶ νὰ τὸν σπουδάσω καὶ διαγράψω ἐντελῶς τὴν ἀπεικόνισίν του. Πλὴν τὸ νὰ εἰσέλθῃ τις εἰς τὸ ἀγγλικὸν κοινοβούλιον εἶναι ὀλίγον δυσχερές καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς Ἄγγλους, πολλῶ δὲ μᾶλλον εἰς ξένους εὐρισκομένους ἀνευ πολιτικῶν σχέσεων. Ἄγνοῶ πῶς μοι ἦλθεν ἡ ἐμπνευσις ν' ἀποταθῶ πρὸς τοῦτο εἰς ἐν τῶν μεγαλειτέρων πολιτικῶν προσώπων ἐνταῦθα, καὶ μολονότι πολλοὶ φίλοι μου καὶ δικαίως ἐχαρακτήριζον ὡς τολμηρὸν τοῦτο, ἀπηθύνθη δι' ἰδιαίτερας ἐπιστολῆς πρὸς τὸν Λόρδον Γράμβιλ, ζητῶν ἀπ' αὐτοῦ τὴν ἀδειαν τῆς εἰς τὸ Κοινοβούλιον εἰσόδου μου. Εἰς τὸ κίνημά μου τοῦτο εἶναι ἀληθές ὅτι με ἐνεθάρρυνε πολὺ ἡ ἐθνικότης μου, ὑπὲρ τῆς ὁποίας τὰ πλεῖστα μεγαλοურγά ἐν Ἀγγλίᾳ πρόσωπα τρέφουσι ἰσχυρὸν αἰσθημα. Καὶ εἰς αἰτιολόγησιν τοῦ θράσου μου λαμβάνων μόνον τὸν τίτλον τοῦ Ἑλληνοῦ, καὶ τὴν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος μας εὐνοίαν τῶν φιλελευθέρων, ἀπεφάσισα νὰ ταράξω τὰς πολυτίμους καὶ πολυμερίμους ὥρας, τοῦ ἡγέτου τῆς Βουλῆς τῶν Λόρδων καὶ διασήμου ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν. Εἶναι θαυμάσιον! Μόλις ὀλίγα ὥρα διέτρεξαν ἀπὸ τῆς εἰς τὸ ταχυδρομεῖον παραδόσεως τῆς τολμηρῆς ἐπιστολῆς μου, καὶ λαμβάνω ἀμέσως ἀπάντησιν τοῦ Προέδρου τῆς Ἀγγλικῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων, εἰδοποιουσάν με ὑπὸ τὰς τιμητικωτέρας ἐκφράσεις, ὅτι τὸ ὄνομά μου κατεχωρίσθη εἰς τὸν κατάλογον τῶν προσώπων ἅτινα ἐμελλον νὰ παρακαθῆσασιν τὴν ἐπομένην εἰς τὴν Προεδρικὴν Στοάν (Speaker's Gallery). Ἄρκει νὰ παραστήσω ὅτι τὸ μέρος τοῦτο εἶναι τὸ ἀξιοπρεπέστερον μέρος τοῦ Ἀγγλικοῦ ἀκροατηρίου, ὅτι τὸ ὄνομά μου ἐμπεριείχετο ἐν τῷ μικρῷ ἀριθμῷ μόνον δεκαπέντε προσώπων, ἅτινα ἐμελλον νὰ παραστῶσιν εἰς τὴν θέσιν ἐκείνην, καὶ ὅτι ἐκεῖ ὅπου ὦρισθην νὰ παρακαθῆσω, παρακάθηνται καὶ αὐτοὶ οἱ Λόρδοι, οἵτινες θέλουσι νὰ παρευρεθῶσιν εἰς τὰς Συνεδριάσεις τῶν Κοινοτήτων, ὅπως δώσω μίαν ἰδέαν τῆς ὑψηλῆς τιμῆς, ἣτις ἐν ἐκείνῃ τῇ περιστάσει ἐδόθη εἰς τὸ ἔθνος μας. Ἐκτὸς τούτου, ὁ μέγας ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν ἐδείξε παράδοξον εὐμένειαν ἀπετάθη πρὸς αὐτόν, ζητῶν δικαίωμα ὅπερ δὲν δύναται νὰ μοι χορηγήσῃ, καθότι οὐδὲν κοινὸν μεταξὺ τῶν Λόρδων, καὶ τοῦ Κοινοβουλίου, καὶ ἀφ' ἑτέρου γράψας τὴν ἐπιστολὴν ἐλησμονῆσα ἐν τῇ ἐπιγραφῇ νὰ σημειώσω τὸν τίτλον ὃν ὁ διάσημος Λόρδος κατέχει μεταξὺ τῶν 25 μόνον ἱποποτῶν τῆς Περικηνημίδος (K. G.), ἡ δὲ παράλειψις αὕτη θεωρεῖται ἐν ταῖς τάξεσι τῶν εὐγενῶν, ὡς ἐν τῶν μεγαλειτέρων σφαλμάτων, ἢ δύναται νὰ ὑποτεθῇ ὡς μία τῶν ἀνευσετέρων προσβολῶν. Καὶ μόλα ταῦτα ὁ φιλέλληνας ἀνὴρ οὐ μόνον δὲν δυσηρεστήθη, οὐ μόνον δὲν ἠδιαφόρησεν, ἀλλ' αὐθωρεῖ, ἅμα τῇ λήψει τῆς ἐπιστολῆς μου, παρεκάλεσε τὸν Πρόεδρον νὰ τῷ χορηγήσῃ μίαν εὐνοίαν ὑπὲρ ἐμοῦ, προσώπου ἀγνώστου· ἀλλ' ἐὰν ἐξεπλάγην εἰς τὸ μέγεθος τῆς ὑψηλῆς ταύτης τιμῆς, ἀφ' ἑτέρου ἠσθάνθη μίαν ἐθνικὸν ἐγωῖσμόν, καὶ ἔμεινα ἐνεὸς πρὸ τοῦ μεγίστου ἠθικοῦ γοήτρου, ὅπερ τὸ ὄνομα τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ Ἑλληνοῦ ἐξασκεῖ ἐν τῇ μεγάλῃ ταύτῃ κοινωνίᾳ. Περιέγραψα τ' ἀνωτέρω μετὰ τύσης λεπτομερείας, καθότι εἶμαι βέβαιος ὅτι δὲν τείνουσι καθόλου πρὸς ἀνόητον φιλαυτίαν, καὶ διότι θὰ ἦτο βλακῶδες νὰ αἰσθάνωμαι ἐγὼ ὁ ἄσημος καὶ ἀγνωστος ἐνταῦθα ἀτομικὸν ἐγωῖσμόν, δι' εὐνοίαν ἣτις εἶναι καθαρὰ συνέπεια τοῦ ἀρχαίου μεγαλείου τῆς πατρίδος μου. Ὡ Ἑλλάς! Ἑλλάς! Ἑλλάς! Πόσον δὲν ἠννόησαν εἰσέτι τὴν ἰσχύν Σου!

*
*
*

Περὶ τὸ δεῖλι τῆς ἐπομένης εὐρισκόμενῃ πρὸ τῶν μεγαλοπρεπεστάτων, εὐρυτάτων, καὶ ῥωμαντικῶν ἀνακτόρων τοῦ Οὐεστμίνστερ. Ἡ ἡμέρα ἦτο λαμπρὰ, ὡς ἡμέρα ἔαρος, καὶ ὁ περίφημος Τάμεσις ἐκύλιε ῥυθμικῶς τὰς διαυγεῖς δύναις του πλήρεις κομφῶν ἀτμοσφαιδίων, παρὰ τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τοῦ σιαιροῦ μεγάρου. Ἡ θαυμασιὰ αὕτη πλευρὰ ἦτις ἐμπεριέχει ὅ,τι θεῖον δύναται νὰ παραγάγῃ ἢ ἀνθρωπίνῃ τέχνῃ, διαγράφεται φανταστικωτάτῃ, παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ εἰς μῆκος 1000 περιέπου ποδῶν, ὑπ' αὐτὴν δὲ ἀπαστράπτου πλακώστρωτον ἀνδῆρον (paved terrace) ἐκτείνεται ὑπὲρ τὸ βεῦμα εἰς εὖρος 35 σχεδὸν ποδῶν. Ἀπέναντι τῆς Δυτικῆς πλευρᾶς, καὶ τῶν ἐκπληκτικῶν Πύργων τῆς Βικτωρίας καὶ τοῦ Ὁρολογίου, ἐκτείνεται ἐμπνεύουσα ἱερὰν σοβαρότητα καὶ περισκεψιν ἢ περίφημος καὶ ἐνδοξος Μητρόπολις τοῦ Οὐεστμίνστερ. Ὅποιον μυστηριῶδες, ἀρόητον, καὶ ὑψηλὸν θέλημα κατέχει, τὸ μελαίνον τοῦτο Βρετανικὸν Πάνθεον, καὶ ὁποίας ἡδείας μελαγχολίας, φιλοσοφικῆς θλίψεως καὶ ἀγίας ῥέμβης πληροῦται ἡ ψυχὴ μου, ὅταν κελῆνός, ἀφηρημένος, ἔκστατος, σχεδὸν δακρύων, κυλῶ τὸ βλέμμα μου ἀνά τοὺς αὐστηροὺς ἐκείνους θόλους τοῦ μοναστηρίου τοῦ Ἐξομολογητοῦ Ἐδουάρδου, οἵτινες ἐμπερικλείουσι τὰ μνημεῖα τῶν μεγαλειτέρων Βασιλέων, Βασιλισσῶν, πολιτικῶν, ποιητῶν, φιλολόγων, πολεμιστῶν, καὶ καλλιτεχνῶν, τοῦ Μεγάλου Βρετανικοῦ Ἔθνους! Λησμονῶ τὸν σκοπὸν τῆς ἐκεῖ ἐλευσεώς μου, καὶ ἀφίνομαι πρὸ τοῦ ἱεροῦ ἐκείνου οἰκοδομήματος εἰς παρατεταμένον θαυμασμόν, δι' ἑκατοστὴν ἴσως φοράν, ὅτε τὸ ὄμμα μου τυχαίως ῥίπτεται ἐπὶ τῆς κυκλικῆς ἐπιφανείας τοῦ μεγαλοπρεποῦς Ὁρολογίου, ἧς ἡ διάμετρος οὖσα 23 ποδῶν καὶ 6 δακτύλων, τὴν καθιστᾷ τὴν μεγαλειτέρων τῶν ἐπιφανειῶν ὅλων τῶν ὁρολογίων τοῦ κόσμου. Εἶναι τρίτῃ καὶ ἡμίσεια, καὶ τὸ Κοινοβούλιον ἄρχεται εἰς τὰς 4. Ἀναγκάζομαι ν' ἀποσυρθῶ ἐκ τῶν ῥεμβασμῶν μου, καὶ νὰ διευθυνθῶ πρὸς τὴν κυρίαν εἴσοδον τῶν πολιτικῶν Ἀνακτόρων. Ἡ εἴσοδος αὕτη εἶναι εὐρύς, θολώδης διάδρομος, οὗ ἡ ἀτμοσφαῖρα παρέχει τὴν ἰδιαίτουσαν ὑγρὰν ὀσμὴν τῆς ἀρχαιότητος. Πρὸς τὴν δεξιὰν πλευρὰν του, παρατάσσονται αἱ ζοφεραὶ πύλαι τῶν Δικαστηρίων τοῦ Westminster. Εἰσέρχομαι εἰς ἓν ἐξ αὐτῶν. Εἶναι θάλαμος σκαιὸς, μάλλον ὑγρὸς, τετράγωνος, γυμνὸς παντὸς κοσμήματος, εἰς τὸ βάθος τοῦ ὁποίου ὑψοῦται μεγάλη δρύϊνος ἔδρα. Ἐν αὐτῇ διακρίνεται ἡ ἐμβριθῆς, γαλιηναιῖα, καὶ πανταχοῦ ἐξυρισμένη μορφή τοῦ δικαστοῦ, φέροντος τὴν λευκὴν φανέκην του, καὶ τὸν μέλανα μανδύαν του, ἀπολήγοντα ὀπισθεν εἰς περίεργον κορδύλην. Εἰς τὸ ἀντίθετον ἄκρον τῆς ἔδρας παρατάσσονται ὀριζοντικῶς κανονικαὶ σανίδες, ἐφ' ὧν ἐξαπλοῦνται ὀγκώδη τινα βιβλία δεδεμένα ἐν σερπητῇ καὶ μηκυτιώσῃ βύρσῃ, καλυπτομένη εἰς τινα μέρη ὑπὸ στρωμάτων ἀράχνης· τὰ βιβλία ταῦτα ἀποτελοῦσι τὴν ἀγγλικὴν νομοθεσίαν, ἧτις οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ ἡ Νομολογία τῶν δικαστηρίων των.

Εἰς τὸ μέσον τοῦ θαλάμου ὑπάρχει δρύϊνον φράγμα. Ἐκτὸς αὐτοῦ εἶναι τὸ ἀκροατήριον ἀποτελούμενον κατὰ

τὸ πλεῖστον μέρος ἐκ τῶν ἀκατεργάστων (roughs) ἐπισκεπτομένων συνήθως τὰ δικαστήρια πρὸς ἀπόκτησιν πρακτικῆς ὠφελίμου εἰς τὰς ἐγκληματικὰς των τάσεις. Ἐκτὸς τοῦ φράγματος εἶναι ἡ σφηκιὰ τῶν δικηγόρων (Barristers and sollicitors) ὡς πρὸς τὸ μέρος τοῦτο οὐδὲν ἔθνος παραλλάσσει, καὶ πέποιθα ὅτι θὰ παρηγορηθῶσι τὰ 400 μέλη τοῦ δικηγορικοῦ σωματείου τῶν Ἀθηνῶν, μανθάνοντα τὴν κυματώδη κίνησιν τῶν ἀπείρων φανακῶν, αἵτινες διασταυροῦνται ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῶν Ἀγγλικῶν δικαστηρίων. Ἀναφέρω φανάκας, διότι ἐν τῷ δικαστηρίῳ ἄπαντες οἱ Ἀγγλοὶ δικηγόροι, ὀφείλουσι νὰ ἔχωσιν τὴν παράδοξον καὶ κωμικὴν περιβολὴν, ἣν περιεγράφωμεν ἐνασχολούμενοι περὶ τὸν δικαστήν. Καὶ εἶναι ὅ,τι θυμηδὸς καὶ ἰλαρὸν θέαμα δι' ἓνα ξένον εὐρισκόμενον κατὰ πρώτην φοράν ἐνώπιον τοῦ ἐργώδους συρφετοῦ τῶν ἄγγλων Θεμιστοπολῶν, εἰς τοὺς ὁποίους ἡ μονότονος αὕτη uniforme, δίδει ὑφὸς ἀλλοκότων πολιῶν δαιμόνων, ἐτοιμῶν νὰ καταφάγωσι περιουσίας! Ὁ λοιπὸς χαρακτηρισμὸς τῶν δικαστηρίων τούτων ἀπαιτεῖ μόνον ὀλίγας γραμμάς. Ὁ δικαστὴς μένει ἐν τῇ θέσει του ἐντελεῖ ἀκίνησις, καὶ προσοχῇ. Τὸ ἀκροατήριον, καὶ ἰδίως οἱ ἀκατεργάστοι, εἶναι βεβουλισμένοι εἰς βαθεῖαν μελέτην ἐπὶ τῆς φυσιογνωμίας τοῦ δικαστοῦ, τὸν ὁποῖον παρατηροῦσιν οὐχὶ ὡς ἄνθρωπον, ἀλλ' ὡς περίεργον καινοφανῆς θηρίον. Εἰς δικηγόρος ἀγορεύει, καὶ ἡ μονότονος καὶ ξηρὰ ἀγόρευσις του ἐν μέσῳ τῆς γενικῆς γαλήνης, μοὶ ἀναμιμνήσκει τοὺς ἐσπερινοὺς χωρικῶν τινων παρεκκλησίων. Τὰ πάντα εἶναι ζοφερὰ ἀπὸ τοῦ προσώπου τοῦ Δικαστοῦ, μέχρι τῶν ὑέλων τῆς θυρίδος τοῦ θαλάμου. Πρὸς στιγμὴν βλέπω ἀσθενῆ τινα ἡλιακὴν ἀκτίνα, κατορθώσασαν μετ' ἐπίμονον πολιορκίαν, νὰ ρίψῃ τὴν ἀμυδρὰν αἴγλην τῆς ἐν τῷ παραδόξῳ ἐκείνῳ θαλάμῳ καὶ ἀποσυρθεῖσαν ἀμέσως ἐκεῖθεν, δίκην μύδος καταφεύγοντος εἰς τὴν φωλεάν του ἐπὶ τῇ θέσῃ ἀπειλητικῆς γαλῆς. Ἰσως δειχθῶ γελοῖος, ἀλλὰ δὲν δύναμαι ν' ἀποκρύψω, ὅτι μυριάκις θὰ προὔτιμων τὸν ἀφελῆ, εἰλικρινῆ, καὶ χαρίεστατον κύκλον τῶν δικηγόρων τῆς Ἡλείας, καὶ τὸ πεντόφραγκον τοῦ αἰγοκλέπτου χωρικοῦ, τῆς παγερᾶς συναναστροφῆς τῶν ψυχρῶν ἐκείνων νομομαθῶν, ὑπὸ ζοφεροῦς θόλους, καὶ τοῦ ἑκατολίου ἐντάλματος (Chèque) ἄγγλου τραπεζίτου. Ὑπὸ τῆς ἐκκεντρικῆς ταύτης προλήψεώς μου ἐμφορούμενος, ἠτοιμαζόμενος νὰ λάβω τὴν εὐχαρίστησιν τῆς ἀναχωρήσεως, ὅτε ὁ δικαστὴς ἤρχιζε ν' ἀπαγγέλλῃ τὴν ἀπόφασίν του. Ὁ κατηγορούμενος, νέος πλούσιος, ἐξυθρίσας μίαν νεάνιδα, κατεδικάζετο εἰς δέκα λιρῶν πρόστιμον. Ἀκούσας τὴν ἀπόφασιν ἀφίνει ἀναιδέστατον γέλωτα.

— Αὐτὸ εἶναι, my lord; ἐπιφωνεῖ πρὸς τὸν δικαστήν. Σὺ εἶμαι λίαν ὑπόχρεως! (very much obliged).

Κ' ἐκράτησε δις τοὺς τρεῖς πρώτους δακτύλους του εἰς τὸ θυλάκιον τοῦ ὑπενδύτου του, ὅθεν ἀνεδύθη ὁ ἐμμελὴς τοῦ χρυσοῦ ἦχος.

Ἐρωτῶμεν τὴν Ἀγγλικὴν νομοθεσίαν: εἶναι αὐτὸ ποινή; Κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος, διὰ τὸ μέγα τοῦτο καὶ ἐντελεῖς ἔθνος, ἡ ποινικὴ νομοθεσία εἶναι Ἀχιλλῆϊος πτέρνα. Εἶναι τὸ μόνον τρωτὸν μέρος του.

[Ἡ συνέχεια εἰς τὸ προσεχές.]

Timesson

- 1 Abbey of Westminster. Ἡ μεταρρασις κυριολεκτικῶς δὲν εἶναι κατάλληλος. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἡ νεκρὴ αὕτη ἐπωνυμία δὲν ἔχει ἀντίστοιχον ἐν Ἑλλάδι, κατὰ συνθεσμένη μετὰ τῶν τύπων καὶ εἰτλων τοῦ Δυτικοῦ δόγματος, προτίμησα διὰ τῆς μεταρρασεώς μου, νὰ ἐκφρῶ τὴν οὐσίαν τῆς λέξεως.